

Pestprotocol

Pesten op school, hoe ga je er mee om?

Plagen of pesten

Pesten is bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier. De pestkop misbruikt zijn macht.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor degene die gepest wordt. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft te spelen, ziet de pester het als een lolletje.

Pesten lijkt dus op plagen maar er zijn grote verschillen.

Het verschil:

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het een ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit echt lang. Door elkaar te plagen leer je zelfs om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten kan beginnen als een spelletje, als iets leuks om te doen. Het gepeste kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt hem/haar niet terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Degene die gepest wordt, wordt heel erg bang en verdrietig en voelt zich hulpeloos. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, ze lachen wanneer de pester iets gemeens doet maar durven zelf niets te doen.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons.

Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Pesten dient als probleem te worden gezien door alle direct betrokken partijen:

- *leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep)
- *leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Hoe willen wij daar mee omgaan?

- ❖ Op school hanteren we de vijfsporenaanpak. De vijfsporenaanpak is gericht op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders, de groepsgenoten en de school. Het is een manier om in scholen waar kinderen samenkomen het pesten aan te pakken.

Spoor 1: Het gepeste kind steunen

Dat wil zeggen:

- * luister naar wat er gebeurd is.
- * het probleem van het kind serieus nemen.
- * met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- * samen met het kind werken aan die oplossingen.
- * eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen.
- * zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 2: De pester steunen

Dat wil zeggen:

- * met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- * het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
- * zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen.
- * grenzen stellen die consequent handhaven.
- * het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- * zorgen voor vervolggesprekken

Spoor 3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

- * ouders die zich zorgen maken serieus nemen
- * ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- * met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken.
- * zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossingen van pesten

Dat wil zeggen:

- * met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin.
- * met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin
- * samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: Als school de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

- * de school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk Beleid.
- * de school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken. **Op ongewenst gedrag reageren de leerkrachten volgens de reactieprocedure.**
- ❖ Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.
Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- ❖ Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels .

Regels die gelden in alle groepen:

We behandelen elkaar met respect

Naar school gaan moet voor iedereen **plezierig** zijn, bijvoorbeeld:

- We helpen elkaar zoveel mogelijk
- We behandelen een ander zoals we zelf graag behandeld willen worden
- We letten op ons taalgebruik
- We zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt op school
- We zijn beleefd tegen alle volwassenen in school

We storen elkaar zo min mogelijk

In school moet het **rustig** zijn, bijvoorbeeld:

- We gaan rustig naar binnen.
- We lopen normaal door de gang.
- In de klas zitten we rustig op onze plaats
- We gebruiken onze stem normaal.

We gaan zorgvuldig met onze spullen en die van anderen om

De school moet **netjes** zijn, bijvoorbeeld:

- We gooien afval in de vuilnisbak
- We hangen jassen op aan de kapstok

- We zorgen ervoor dat ons kastje er netjes uit ziet
- We ruimen onze rommel op
- We kunnen erop vertrouwen dat er niemand aan onze spullen komt.
- We zijn zuinig op de spullen van de school.

We lossen problemen samen op

De school moet **veilig** zijn, bijvoorbeeld:

- Als we een meningsverschil hebben praten we erover.
- Als ons probleem te groot is schakelen we de leerkracht in.
- We vermijden spelletjes waarbij we elkaar pijn kunnen doen.
- Als we ons onveilig voelen mogen we dat tegen de leerkracht zeggen.
- We helpen iemand die verdrietig, bang of alleen is.

Aan het begin van het schooljaar maken de leerkracht(en) samen met de leerlingen afspraken voor een veilige sfeer in de groep.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Ook wordt er Parnassys aangemaakt. Indien nodig worden ouders op de hoogte gebracht.

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Bij de een herhaalde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties:

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- Door gesprek: bewustwording van wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn rol in het pestprobleem. In de onderbouw kan dit een tekening zijn
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys van het kind en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals sociale vaardigheidstraining, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.
(zie hiervoor het protocol – toelaten, schorsen en verwijderen leerlingen))

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Adviezen aan de ouders:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot

worden of weer terug komen.

- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

“ Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

